

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Landbrugsstøtte og Geodata
Landbrugsstotte-Geodata@lbd.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Hørings over udkast til bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur (J.nr. 22-1163-000002).

Landbrug & Fødevarer har fået ovenstående bekendtgørelse i høring med frist den 12/1 2023 og har følgende bemærkninger:

Ændringer som følge af landbrugsreformen

Ændringen af bekendtgørelsen har ført og fremmest til formål at sikre overensstemmelse med de nye krav og muligheder i den danske implementering af EU-landbrugsreform 2023-2027.

På denne baggrund bakker L&F op om de foreslåede ændringer i bekendtgørelsen, som gør det muligt at etablere småbiotoper i overensstemmelse med reglerne vedr. grundbetaling, GLM8 samt bioordningen biodiversitet og bæredygtighed. Det er positivt, at der er tale om generelle undtagelser, som ikke forudsætter anmeldelse eller lign. handling fra lodsejers side.

Der er dog i forbindelse med ændringerne, der vedrører arealer der indgår til opfyldelse af GLM 8, en uoverensstemmelse i forhold til udkastet til bekendtgørelsen om konditionalitet, der pt. er i høring med frist den 12/1 2023. Af konditionalitetsbekendtgørelsens §13, stk. 1, nr. 7 fremgår, at småbiotoper må være op til 1 ha.

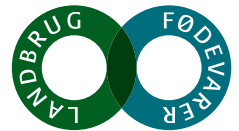
Dette stemmer ikke overes med høringsbrevet til denne bekendtgørelse, hvoraf det blandt andet fremgår at småbiotoper kan være større end 1 ha. år de indgår i opfyldelsen af GLM 8.

Andre ændringer

Ud over de konkrete ændringer som følge af EU-reformen 2023-2027 er der foretaget en række andre ændringer - herunder er en række bestemmelser, som allerede fremgår af Lov om drift af landbrugsjorder, udgået.

Selvom det kan være hensigtsmæssigt at sikre korte og klare bekendtgørelser, så er det samtidig vigtigt at fastholde en vis læsevenlighed i bekendtgørelsen. Med de foreslåede ændringer fx i den nye bekendtgørelses § 8 (gl. bekendtgørelse § 10) er det blevet vanskeligere at læse og forstå bekendtgørelsen uden at skulle læse loven parallelt hermed. Fx fremgår termen "ret til genopdyrkning / genopdyrkningsret" ikke af den nye formulering, på trods af, at det er det helt centrale element.

På denne baggrund skal Landbrug & Fødevarer opfordre Landbrugsstyrelsen til at gennemlæse bekendtgørelsesudkastet med dette for øje.

Genopdyrkningsret

Landbrug & Fødevarer skal endvidere benytte lejligheden til endnu en gang at pege på behovet for, at arealer, der indgår i kommende forpligtelser eller ordninger under den fælles landbrugspolitik, automatisk omfattes af den permanente genopdyrkningsret i Lov om drift af landbrugsjorder § 6.

Ovennævnte ordninger og forpligtelser (grundbetaling, GLM8 samt bioordningen biodiversitet og bæredygtighed) vil betyde, at arealer vil vokse ind i en mere naturnær tilstand. Når arealer udlægges til natur i længere periode, er der mulighed for, at de kan vokse ind i en mere naturnær tilstand, der betyder at de omfattes af forbud mod driftsændringer jf. Naturbeskyttelseslovens § 3.

Med bestemmelsen i Lov om drift af landbrugsjorder § 6 er det muligt efter anmeldelse til kommunen at opnå permanent ret til at genopdyrke arealet, uanset at arealet i mellemtiden måtte komme til at opfylde kriterierne for § 3-beskyttelsen. I og med, at der er et samfundsmæssigt ønske om, at flere arealer omlægges til mere naturnære anvendelser, vil det være hensigtsmæssigt, at indføres en bestemmelse i Lov om drift af landbrugsjorder, der giver mulighed for at ovenstående arealer, hvis de anlægges på landbrugsarealer, som udgangspunkt automatisk bliver omfattet af bestemmelsen om genopdyrkningsret, således at lodsejere ikke selv behøver at foretage anmeldelse til kommunen jf. lov om Drift af Landbrugsjorder § 6. Dette vil mindske de administrative byrder for både lodsejer og kommune, og det vil øge incitamentet til at indgå i diverse naturordninger.

Vedr. rydningspligten generelt

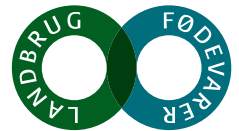
Landbrug & Fødevarer skal endvidere opfordre Landbrugsstyrelsen til ved passende anledning af genoverveje bestemmelserne vedr. rydningspligten i Lov om drift af landbrugsjorder § 5. Pligten er en unødigt kompliceret af landbrugerens arealanvendelse og afspejler ikke længere nyeste naturvidenskabelige viden samt øvrig aktuel lovgivning.

På en lang række landbrugsarealer er der begrænsede dyrkningsinteresser og udbytte muligheder. Det kan f.eks. være vandlidende, vådområde- og lavbundsprojektområder tinglyst med forbud mod gødkning, sprøjtning og omlægning samt alle §3 arealer, hvor det fra juli 2022 har været forbudt at gøde, sprøjte og omlægge arealerne. Rydningspligten kan være vanskelig at overholde på våde og vandlidende arealer og rydning kan med stor risiko indebære overtrædelse af naturbeskyttelseslovens § 3. Mange af de § 3 beskyttede naturtyper rummer naturligt buske (hedekrat, enekrat og skovsumpe) og mindre træer samt strukturer som tuer og knolde, der øger naturværdierne og biodiversiteten på arealerne. Værdier, der nemt forringes eller ødelægges ved rydning og afpudsning.

Naturvidenskaben har slået fast at nogle af de artsrigeste arealer, er arealer med en blanding af lysåbne arealer og krat. Det kan virke noget paradoksalt, at man tilskriver en biodiversitetseffekt af tilgroning ved udlægning af småbiotoper på omdriftsarealer - mens man pålægger landbrugeren at friholde halvkulturarealer/naturbeskyttede arealer for opvækst af hensyn til biodiversiteten. Naturbeskyttelsesloven rummer ikke i sig selv en plejepligt for private lodsejere og med forbuddet efter naturbeskyttelseslovens § 4 vil rydningspligten blive en uproportional byrde på de mest marginale arealer, hvor landbrugsdrift ikke længere vil være rentabel.

Arealer, hvor man som lodsejer ønsker at fastholde grundbetaling eller søger tilskud til forvaltning af arealerne, vil støtte- og tilskuds betingelserne sikre at arealerne holdes i en lysåben tilstand.

Udfordringerne med rydningspligten vil forventeligt blive endnu mere udbredt fremover i takt med at der udtages flere lavbundsarealer til opfyldelse af klimaformål. Når et areal udtages og udlægges til

urørt, som det er tilfældet i et lavbundsprojekt, uanset ordning, vil arealet som udgangspunkt blive omfattet af rydningspligten.

For lodsejere, der indgår i sådanne projekter med større arealer, kan der være tale om en stor og byrdefuld forpligtelse, der kan have betydning for, om lodsejeren ønsker at indgå i et projekt. Samtidig vil kørsel med maskiner på disse arealer i forbindelse med slåning have en negativ klimaeffekt udover den negativ effekt det kan have for biodiversiteten jf. ovenstående.

Det fremgår dog af lov om drift af landbrugsjorder § 7, stk. 1 (jf. § 11 i den gældende bekendtgørelse om jordbrugsressourcens anvendelse til dyrkning og natur), at bestemmelserne i samme lovs §§ 3 -5, ikke er til hinder for varig ændring i arealanvendelsen til andre former for natur, når det er i overensstemmelse med anden lovgivning og med vedtagne og offentliggjorte planer i henhold til anden lovgivning. Endvidere fremgår det, at drift af landbrugsjorder § 7, stk. 2, at andre former for natur, hvis det indebærer beplantninger over 0,5 ha (der også omfatter selvsåning), skal anmeldes til kommunen.

I den forbindelse vil der være behov for fx i lovbemærkningerne at bekræfte, at udtagning til lavbundsprojekter vil være omfattet af bestemmelserne i § 7, stk. 1, og det således vil være muligt at fravige rydningspligten på arealer, der indgår i lavbundsprojekter uanset ordning. Der bør endvidere i loven indføres en generel fravigelse, der fastslår, at arealer, der indgår i et lavbundsprojekt med tilsagn eller anden form for aftale, automatisk undtages fra rydningspligten, således at lodsejer ikke behøver at anmelde en sådan anvendelse til kommunen, da dette vil betyde en ekstra administrativ byrde for lodsejerne i forbindelse med medvirken i lavbundsprojekter.

Med venlig hilsen

Karen Post Bache
Naturchef

Vand & Natur

M +45 2299 8483
E KPO@if.dk